

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 22 lipnja 2005.

Bog je na strani rtava i progonjenih

Kateheza br. 55

Uvodno čitanje: Psalam 124, Pomoć je naša u imenu Gospodnjem (večernja ponedjeljka III. tjedna) Da nije Gospodin za nas bio / - neka slobodno rekne Izrael - / da nije Gospodin za nas bio: / kad se ljudi digoše proti nama, / ive bi nas progutali. / Kad je uskipio bijes njihov na nas, / voda bi nas podavila; / bujica bi nas odnijela, / vode pobjesnjele sve nas potopile. / Blagoslovljen Gospodin koji nas ne daje / za plijen zubima njihovim! / Duša je naša poput ptice umakla / iz zamke lovačke: / raskinula se zamka, / a mi umakosmo! / Pomoć je naša u imenu Gospodina / koji stvori nebo i zemlju.

1. Evo pred nama Psalma 124, zahvalne pjesni što je izriče čitava molitvena zajednica, koja uzdie Bogu hvalu zbog dara oslobođenja. Psalmist na početku objavljuje poziv: "Neka slobodno rekne Izrael!" (r. 1), potičući tako sav narod da izrekne ivu i iskrenu zahvalnost Bogu spasitelju. Da se Gospodin nije bio svrstao uz rtve, njima bi, uz njihove ograničene sile, bilo nemoguće osloboditi se, a protivnici bi ih, poput čudovišta, rastrgali i zdrobili.

Premda se ponekad ovdje mislilo i na određene povijesne događaje, poput završetka babilonskoga progonstva, vjerojatnije je da ovaj Psalam eli biti snaan himan kojim se zahvaljuje Gospodinu zbog izbjegnutih opasnosti te se od njega moli oslobođenje od svakoga zla.

2. Nakon početnoga spominjanja određenih "ljudi" koji su napadali vjernike te bili u stanju da ih

“ive progutaju” (usp. rr. 2-3), hvalospjev se dijeli u dva dijela. U prvome dijelu dominiraju nabujale vode, biblijski znak razornoga kaosa, zla i smrti: “voda bi nas podavila; bujica bi nas odnijela, vode pobjesnjele sve nas potopile” (rr. 4-5). Molitelj ima osjećaj kao da se nalazi na obali, na čudesan način spašen od estokoga bijesa mora.

Ljudski ivot okruen je zasjedama zlih koji, ne samo da nasrću na njegov ivot, nego nastoje uništiti i sve ljudske vrijednosti. Gospodin međutim ustaje u obranu pravednika i spasava ga, kao što pjeva Psalam 18: “On prui s neba ruku i mene prihvati, iz silnih voda on me izbavi. Od protivnika moćnog mene oslobodi, od dušmana mojih jačih od mene... Gospodin me zaštiti, na polje prostrano izvede me, spasi me jer sam mu mio” (rr. 17-20).

3. U drugom dijelu naše zahvalne pjesni prelazi se iz slike povezane s morem prema prizoru lova, prisutnome u mnogim psalmima prošnje (usp. Ps 124,6-8). Tu se, zapravo, podsjeća na zvijer koja u svojim raljama stišće svoj plijen, ili pak na lovačku mrežu koja zarobljuje pticu. No blagoslov izrečen u Psalmu navodi nas da shvatimo kako se sudbina vjernika, koja je vodila u smrt, korijenito izmijenila putem spasenskoga zahvata: “Blagoslovljen Gospodin koji nas ne daje za plijen zubima njihovim! Duša je naša poput ptice umakla iz zamke lovačke: raskinula se zamka, a mi umakosmo!” (rr. 6-7).

Ovdje se molitva pretvara u uzdah olakšanja koji se die iz dubine duše: pa i kad propadnu sve ljudske nade, moe se pojaviti osloboditeljska boanska sila. Psalam se, tako, moe zaključiti ispoviješću vjere, koja je od davnih stoljeća ušla u kršćansko bogoslužje kao najbolji uvod u svaku našu molitvu: “Adiutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit caelum et terram - Pomoć je naša u imenu Gospodnjem, koji stvorio nebo i zemlju” (r. 8). Svemogući se osobito stavlja na stranu rtava i progonjenih “koji dan i noć vape k njemu” te ustaje “urno na njihovu obranu” (usp. Lk 18,7-8).

4. Sveti Augustin nudi jasno tumačenje ovoga Psalma. Ponajprije, on uviđa da ovaj Psalam primjereno pjevaju “udovi Kristovi koji su postigli radost”. Osobito su ga, dakle, “pjevali sveti mučenici koji su, izašavši iz ovoga svijeta, skupa s Kristom u radosti, spremni da ponovno preuzmu neraspadnuta tijela koja su prije bila raskidljiva. U ivotu su podnijeli mučenja u tijelu, no u vječnosti će se ta mučenja promijeniti u urese pravednosti”.

No, potom nam Hiponski biskup kaže da i mi moemo u nadi pjevati ovaj Psalam. On izjavljuje: “I mi smo pozvani sigurnom nadom te ćemo pjevati u slavlju. Pjevači ovoga Psalma, doista, nisu nam strani... Stoga, pjevajmo svi jednim srcem: kako sveti koji već posjeduju svoj vijenac, tako i mi koji se osjećajima u nadi pridruujemo njihovom vijencu. Skupa teimo za onim ivotom kojega ovdje nemamo, ali kojega nikada nećemo moći imati ako prvo za njim nismo teili”.

Sveti se Augustin zatim ponovno vraća onom prvom vidiku te objašnjava: “Sveti promišljaju o patnjama što su ih podnijeli, te s mjesta blaenstva i smiraja gdje se sada nalaze gledaju na put što ga valja prijeći kako bi se onamo stiglo; i, budući da bi bilo teško postići oslobođenje kad im ne bi

pomogla ruka Osloboditelja, ispunjeni radošću kliču: 'Da nije Gospodin za nas bio'. Tako započinje njihova pjesma. Uopće ne kau kakvu su opasnost izbjegli, tako je veliko njihovo veselje” (Esposizione sul Salmo 123, 3: Nuova Biblioteca Agostiniana, XXVIII, Roma 1977, str. 65).

Pozdrav hrvatskim hodočasticima na hrvatskom:

S radošću pozdravljam i blagoslivljam predrage hrvatske hodočasnike iz Virovitice i skupinu mladih pobjednika na nacionalnom vjeronaučnom natjecanju! Traite i ljubite ono što dolazi od Duha Bojega kako biste svoje vrijeme, bilo u radu ili u odmoru, proivjeli Bogu na slavu.